

A gonosz profanitása

A holokauszt az emberiség történetének egyik legsötétebb pontja. Többek között a filmeseket is számos alkalommal megihlette, a *Schindler listájától* kezdve *A zongoristán át a Saul fiáig* bezárólag. Az **Érdekvédelmi területnek** (**The Zone of Interest**) ugyancsak ez a központi témája, így akár sokan legyinthetnek, képtelenség ezen a fronton újat mutatni, főleg a *Saul fia* után. De aki ismeri **Jonathan Glazer** rendező munkásságát, az igencsak számíthatott valami egyedi vízióra.

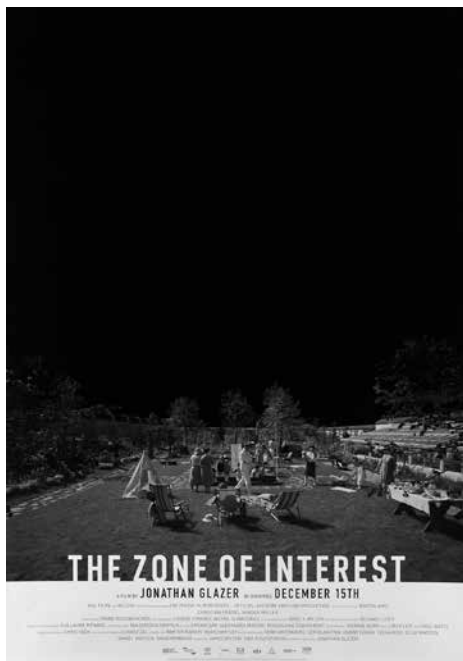
Glazer negyedik filmjéig sokat kellett várni, az alkotó nem sorolható a termékeny rendezők közé. Videóklipkeit megvalósítása fűződik a nevéhez, melyeket pályája elején készített, majd jött a 2000-es *Szexi dög* (*Sexy Beast*), négy

évre rá a *Születés* (*Birth*). A 2013-as *A felszín alatt* (*Under the Skin*) hozta el a szélesebb körű ismertséget számára. Ezután tíz évet kellett várni a legújabb víziójára, nem hiába.

Robert Merle *Mesterségem a halál* című regényében a főszereplő Rudolf Lang, aki nem más, mint maga Höss, a Lang vezetéknevű Rudolf Hössnek a háború utáni bujkálása alatt használt álnevéből származik. Merle regénye az *Érdekvédelmi területtel* ellentétben bemutatja Höss származását, élettörténetét, motivációját, vallásosságát, teljes képet ad róla és döntéseiről.

Jonathan Glazer író-rendező *Érdekvédelmi területe* ugyan adaptáció, de nem Merle művét vette alapul, hanem Martin Amis azonos című 2014-es írását. Glazer egyedi módon nyúlt a regényhez, az eredeti műben három szereplőn keresztül látjuk az eseményeket, a film viszont egy távolságtartó, külső nézőpontot ragad meg, amin keresztül szinte észrevétlenül leskelődőként láthatunk bele a Höss család életébe.

1943-ban járunk, Rudolf Höss (**Christian Friedel**) a feleségével, Hedwiggel (**Sandra Hüller**) és gyermekeivel Auschwitzban él, a hírhedt koncentrációs tábor közvetlen szomszédságában. A férfi a telep vezetője, aki a munka mellett gondos családapaként és szerető férjként tengeti napjait. A feleség által megálmodott és létrehozott családi ház és már-már paradicsomi kert varázslatos képeit láthatjuk, a család hétköznapijai azok, amik meghatározzák a film túlnyomó részét.

A fő konfliktust a filmben az adja, hogy Rudolf Höss azt az jelzést kapja a felsőbb vezetéstől, munkája pazar elvégzését elismerendő, hogy egy másik haláltáborban is számítanak hibátlan munkájára. A feleség ezt a hírt meghallván ellenszegül, kifakad, semmiképpen sem akarja elhagyni gondosan felépített, megalkotott otthonát.

A filmben az alapkonfliktus igencsak banális, ellentétben a háttérben zajló események súlyával. A film erősségét a háttérben zajló események hangjai, zörejei, az előtérben látottak erős kontrasztja határozza meg.

Érdeemes mindig figyelni a hátteret, mivel egészen más jelentéstartalommal bír a kertben békésen játszó gyerekek fölött feltűnő vonatfüst. Arról nem beszélve, hogy szemtanúi ugyan nem vagyunk a borzalmaknak, de mindent hallunk. A kétségbeesett sikolyokat, lövéseket, a halálgyár folyamatosan dolgozó fogaskerekeit.

Tudjuk, mi zajlik a falak mögött, épp ettől olyan erős az a közöny, ahogy Hedwig kertészkedik, vagy Rudolf kajakozik a gyermekeivel a közeli fo-

lyón. Höss lelkesedése a munkája iránt, amilyen elszántsággal fejleszti a tábort, mintha csak egy átlagos gyárigazgató lenne, aki a termelést segíti, iszonyatosan groteszk.

Ugyanez igaz Hedwig kifakadására, amikor felmerül egy esetleges áthelyezés. A legtöbb ember menekülne erről a helyről, a nő azonban a valóra vált álmát semmi pénzért sem hagyná el.

A film utolsó harmadában történik egy váltás, a lezárás elsöre talán furcsának, oda nem illőnek tűnhet, de jobban átgondolva nagyon is helye van a cselekményben. Höss személyisége csak a film legvégén kap árnyalást, hogy aztán Glazer egy gyomrossal ellenpontosza az addig látottakat.

Bár a táborparancsnok teljesítménye úgymond sikertörténet, mivel a mai napig megmaradt az emléke, őrzik halálgyárát, a film azonban mégsem ezzel a jelenetsorral zárul, hanem visszavált a múltba, és ettől lesz igazán unikális a rendező megoldása.

Lencar Péter